

Sygn. akt: I C 168/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2024 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sylwia Piasecka
Protokolant:	p.o. protokolanta sądowego Ilona Szczepańska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2024 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy

z powództwa M. W., B. W.

przeciwko B. (...) Spółka (...) Oddział w Polsce z siedzibą w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego B. (...) Spółka (...) Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz powoda M. W. kwotę 9.877,83 zł (słownie: dziewięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt siedem złotych osiemdziesiąt trzy grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 maja 2022 roku do dnia zapłaty,
- zasądza od pozwanego B. (...) Spółka (...) Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz powoda B. W. kwotę 9.877,83 zł (słownie: dziewięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt siedem złotych osiemdziesiąt trzy grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 maja 2022 roku do dnia zapłaty,
- oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- nakazuje pobrać od pozwanego B. (...) Spółka (...) Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Człuchowie kwotę 880,13 zł (słownie: osiemset osiemdziesiąt złotych trzynaście groszy tytułem nieopłaconych kosztów sądowych,
- zasądza od pozwanego B. (...) Spółka (...) Oddział w Polsce z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powodów M. W. i B. W. kwotę 4.799,00 zł (słownie: cztery tysiące siedemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 168/23

UZASADNIENIE

Powodowie – M. W. i B. W., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, wnieśli o zasądzenie od pozwanego – B. (...) Spółka (...) w Polsce z siedzibą w W. na ich rzecz solidarnie kwoty 23.300,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 maja 2022 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 9 sierpnia 2020 roku, około godziny 18:00, na odcinku drogi krajowej (...) w okolicach miejscowości L., doszło do zderzenia samochodu osobowego marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), ubezpieczonego w zakresie odpowiedzialności OC na podstawie polisy (...) w B. (...) Spółka (...) Oddział w Polsce z siedzibą w W., prowadzonego przez H. P. (1) z samochodem osobowym A. (...), numer rejestracyjny (...) prowadzonym przez powoda M. W.. Podkreślił, że miejsce zderzenia, uwzględniając kierunek poruszania się obu samochodów w kierunku L., znajdowało się w niewielkiej odległości za słupkiem hektometrycznym oznaczonym numerami 203/9. W miejscu zdarzenia warunki drogowe były następujące, a mianowicie: odcinek drogi był prosty, teren płaski, szerokość jezdni wynosiła 7,10 m, wyznaczone były dwa pasy ruchu, jezdnia oznaczona była podwójną linią ciągłą, a na prawej jej stronie ustawiony był znak C-5 nakazujący jazdę prosto, podwójna linia ciągła biegła za kolejny słupek hektometrycznym oznaczony numerami 203/8 oraz za znajdujący się po lewej stronie jezdni zjazd drogą gruntową na parking leśny. Do zdarzenia pojazdów doszło mniej więcej na wysokości znajdującego się po lewej stronie jezdni zjazdu na parking leśny.

Powodowie zaznaczyli, że bezpośrednio przed wypadkiem samochód A. (...), o numerze rejestracyjnym (...) prowadzonym przez M. W., znajdował się na lewym pasie ruchu i wyprzedzał poprzedzający go samochód A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), prowadzonym przez H. P. (1). Z zapisów protokołu oględzin miejsca zdarzenia sporządzonego w dniu 9 sierpnia 2020 roku w postępowaniu prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Z. wynika, że od zjazdu drogą gruntową na parking leśny lewa storna jezdni zasłana była plastikowymi elementami pojazdów. Pozwala to na wyprowadzenie wniosku, że do zdarzenia pojazdów doszło na lewym pasie ruchu. Zatem, dokonując oceny zachowania się uczestników ruchu należy dojść do wniosku, że H. P. (1) w sposób nieuprawniony zmienił tor jazdy i niespodziewanie wjechał na lewy pas ruchu bezpośrednio przed samochód prowadzony przez M. W.. Mimo podjęcia przez M. W. działań obronnych polegających na hamowaniu i podjętej próbie ucieczki w kierunku osi jezdni, doszło do zdarzenia. Zdaniem powoda H. P. (1) wykonanym nagle manewrem zjazdu na lewy pas ruchu bezpośrednio przed jadący tym pasem samochód prowadzony przez M. W. naruszył zasady bezpieczeństwa wyrażone w art. 22 ust. 1 i 4 ustawy prawo o ruchu drogowym.

Powodowie podnieśli, że wykonana na potrzeby likwidacji szkody kalkulacja wskazywała, że koszt naprawy samochodu osobowego marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) miał wynieść brutto 21.577,18 złotych. W związku z tym pismem z dnia 17 marca 2022 roku powód zgłosił pozwanemu szkodę określając okoliczności w jakich do niej doszło i domagał się jej likwidacji z polisy ubezpieczeniowej sprawcy wypadku H. P. (2). Pozwany pismem z dnia 24 czerwca 2022 roku, doręczonym w dniu 4 lipca 2022 roku, ubezpieczyciel odmówił przyznania odszkodowania.

Powodowie zaznaczyli, że termin wypłaty odszkodowania wyznaczony został zgodnie z treścią art. 14 ust. 1 cytowanej ustawy, przy czym powodowie przyjęli, że zawiadomienie o szkodzie wpłynęło do pozwanego nie później, jak z końcem marca 2022 roku, a to uzasadnia przyjęcie wymagalności z dniem 1 maja 2022 roku.

W odpowiedzi na pozew pozwany – B. (...) z siedzibą w R. działająca przez B. I. S. Spółka (...) Oddział w Polsce, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko przedstawione na etapie likwidacji szkody i jednocześnie zakwestionowała roszczenie powodów co do zasady. Odnosząc się natomiast do wysokości pozwany ustalił, że szkoda w pojeździe powodów powinna być rozliczona jako szkoda całkowita, a wysokość szkody liczona metodą dyferencyjną to 23.300,00 złotych.

Pozwany wskazał nadto, że w ramach ubezpieczenia dobrowolnego AC kwotę 3.544,35 złotych. Dlatego też w przypadku przyjęcia przez Sąd, iż pozwany ponosi odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 9 sierpnia 2020 roku, to zasadnym jest potrącenie tej kwoty.

Pozwany zakwestionował również zasadność solidarności dochodzonej przez powodów kwoty 23.300,00 złotych. Nie zachodzą bowiem podstawy do przyjęcia solidarności czynnej. Sprawa ma charakter deliktowy, a więc strony nie były związane umową, w której mogłyby zastrzec solidarność wierzycieli. Z kolei z żadnego przepisu nie wynika solidarność czynna po stronie wierzycieli. Przy wspólności majątkowej bezudziałowej nie ma podstaw do zasądzenia świadczenia solidarnie na rzecz powodów ani do jego zasądzenia w częściach równych, pomimo istnienia domniemania równych udziałów w majątku wspólnym.

Pozwany podniósł, że kierujący pojazdem marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nie był sprawcą zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd należący do powodów. Nie potwierdziły to również ustalenia poczynione na etapie likwidacji szkody. Pozwany zaznaczył natomiast, że to kierujący pojazdem marki A. (...) – powód M. W., dokonał nieprawidłowego manewru wyprzedzania pojazdu marki A. (...). W skutek czego uderzył w pojazd go poprzedzający jadący w tym samym kierunku. Zatem, to nieprawidłowe wykonywanie manewru przez powoda było bezpośrednią przyczyną zdarzenia.

Pozwany podkreślił również, że nawet gdyby przyjąć, że H. P. (1) naruszył jakikolwiek przepis dotyczący ruchu drogowego to, oceniając zachowanie obydwu uczestników ruchu drogowego - to powód M. W. w wyższym stopniu naruszył zasady ruchu drogowego.

W piśmie procesowym z dnia 8 września 2023 roku pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i z ostrożności procesowej podniósł zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody.

Pismem procesowym z dnia 2 października 2023 roku powodowie zmodyfikowali swoje roszczenie w ten sposób, że wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów M. W. i B. W. kwot po 11.650,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 maja 2022 roku oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z dnia 8 września 2023 roku pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i z ostrożności procesowej podniósł zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 sierpnia 2020 roku, około godziny 18:00, na odcinku drogi krajowej (...) w okolicach miejscowości L., samochód osobowy marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), kierowany przez powoda M. W., jadąc w kierunku miejscowości L., poruszał się za samochodem osobowym marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), kierowanym przez H. P. (1).

Powód – M. W. włączył kierunkowskaz i podjął manewr wyprzedzania samochodu osobowego marki A. (...). Gdy auto znajdowało się już na lewym pasie ruchu jadący przed nim samochód osobowy marki A. (...) nieoczekiwanie, bez zasygnalizowania zamiaru wykonania manewru skrętu w lewo, rozpoczął ten manewr. W konsekwencji samochód osobowy marki A. (...) nie zdążył wykonać skutecznych działań obronnych i najechał na samochód osobowy marki A. (...).

Realizacja obu manewrów, a mianowicie wyprzedzania i skrętu w lewo, została wykonana przez obu kierujących w miejscu niedozwolonym, albowiem oś jezdni była wyznaczona linią ciągłą i obowiązywał nakaz jazdy na wprost.

dowód: opinia biegłego sądowego R. S. z dnia 26 marca 2024 roku k. 237 - 240.

W dacie zdarzenia panowało niewielkie zachmurzenie i brak było opadów atmosferycznych, jak również ograniczeń przejrzystości powietrza oraz stałych przeszkód ograniczających widoczność drogi.

Jeźdnia, po której poruszały się pojazdy jest prosta, płaska, dwukierunkowa o dwóch pasach ruchu, a nawierzchnia bitumiczna o szerokości 7,1 m. Po obu stronach jezdni znajduje się pobocze gruntowe o szerokości 1,7 m. Natomiast obszar, w którym doszło do zdarzenia komunikacyjnego jest niezabudowany i obowiązuje w nim ograniczenie prędkości do 90 km/h dla pojazdów o d.m.c. 3,5 t. Po lewej stronie drogi znajduje się parking, na który wjazd i wyjazd oddalone są od siebie o około 100 m. Przed wyjazdem z parkingu – po prawej stronie drogi – ustawiony jest znak C-5 – nakaz jazdy na wprost. Na tym odcinku oś jezdni wyznaczona jest podwójną linią ciągłą P-4 o długości około 130m. Na odcinku około 114m przed tą linią i około 102m za nią oś jezdni wyznaczona jest linią ostrzegawczą P-6. Krawędzie jezdni wyznaczone są liniami ciągłymi krawężniowymi wąskimi P-7d, a w obrębie wjazdu i wyjazdu z parkingu liniami przerywanymi P-7c.

dowód: opinia biegłego sądowego R. S. z dnia 26 marca 2024 roku k. 233 - 234.

W wyniku kolizji oba samochody uległy uszkodzeniu.

Samochód osobowy marki A. (...) stał na kołach za rowem odpływowym, prawym bokiem przy drzewach na skraju lasu. Miał wgnieciony tył nadwozia, zwłaszcza po lewej stronie, zdeformowany dach w tylnej części, rozbita tylna szyba i tylne boczne, skrzywione tylne lewe koło i uszkodzone zawieszenie. W oponach tylnego prawego i przedniego lewego koła nie było roboczego ciśnienia powietrza – opony zsunięte były z obręczy. Pomiędzy przodem pojazdu a skrajem pobocza widoczne były najprawdopodobniej ślady zderzenia trawiastego podłoża przez koła samochodu.

W samochodzie osobowym A. (...) doszło natomiast do uszkodzenia przodu nadwozia, zwłaszcza po lewej części przodu, z uszkodzeniem elementów poszyciowych i konstrukcyjnych nadwozia, deformacji zawieszenia przedniego lewego koła, która spowodowała, że koło zostało przemieszczone do tyłu w taki sposób, że opierało się o wnękę koła. Ponadto szyba przednia była popękana i w opnie przedniego lewego koła brak było roboczego ciśnienia powietrza.

dowód: opinia biegłego sądowego R. S. z dnia 26 marca 2024 roku k. 235 – 236.

Postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2020 roku, zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Złotowie w dniu 17 sierpnia 2020 roku, Komisariat Policji w O. umorzył dochodzenie przed wszczęciem w sprawie wypadku drogowego zaistniałego w dniu 9 sierpnia 2020 roku na drodze krajowej (...) przed miejscowością L., w wyniku którego obrażeń ciała doznali M. W., T. M., M. D., H. P. (1) i M. M., to jest o czyn z art. 177 § 1 kk – wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego jako przestępstwo, a stanowi wykroczenie.

Na skutek zażalenia wniesionego przez H. P. (1) i M. M. postanowieniem z dnia 25 listopada 2021 roku Sąd Rejonowy w Złotowie utrzymał w mocy powyższe postanowienie.

bezsporne, nadto fakt znany z urzędu por. postanowienie z dnia 14 sierpnia 2020 roku k. 45 – 46, znajdujące się w aktach D.560.27.2020.GU, (...), postanowienie Sądu Rejonowego w Złotowie z dnia 25 listopada 2021 roku k. 89 – 89v, znajdujące się w aktach D.560.27.2020.GU, (...).

W dacie zdarzenia komunikacyjnego współwłaścicielami samochodu osobowego marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) był B. W. i M. W., natomiast samochodu osobowego marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) - H. P. (1).

W dacie zdarzenia pojazd kierowany przez H. P. (1) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. W związku z tym właściciele samochodu osobowego marki A. (...) w dniu 17 marca 2022 roku zgłosili szkodę pozwanemu, przedstawiając kalkulację szkody wykonanej na potrzeby postępowania likwidacyjnego, z której wynikało, że koszt naprawy samochodu osobowego marki A. (...) wyniósł kwotę 21.577,18 złotych brutto.

Pozwany zawiadomił, że szkoda została wyceniona przez niego jako całkowita na kwotę 23.300,00 złotych.

Pismem z dnia 24 czerwca 2022 roku, doręczonym w dniu 4 lipca 2022 roku, pozwany odmówił przyznania odszkodowania albowiem nie przedstawiono winy kierującego pojazdem marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Powodowie z dobrowolnego ubezpieczenia AC otrzymali od Towarzystwa (...) S.A. kwotę 3.544,35 złotych (przyznane).

bezsporne, nadto dowód z innych wniosków dowodowych: powiadomienie o decyzji z dnia 24 czerwca 2022 roku k. 13 – 13v, korespondencja e-mail z dnia 5 kwietnia 2022 roku k. 16v.

Realizacja manewrów przez obu kierujących w miejscu niedozwolonym była zachowaniem nieprawidłowym, ale nie była wprost przyczyną zderzenia. Bezpośrednią przyczyną zderzenia pojazdów był brak właściwej sygnalizacji zamiaru skrętu w lewo przez kierującego pojazdem A. (...) i nieupewnienie się przez niego czy taki manewr można bezpiecznie wykonać. W konsekwencji skręt w lewo nastąpił nieoczekiwanie, a kierujący pojazdem A. (...) nie zdążył wykonać skutecznych działań obronnych i uniknąć zderzenia.

dowód: opinia biegłego sądowego R. S. z dnia 26 marca 2024 roku k. 240.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z treścią art. 822 k.c. zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której zawarta została umowa ubezpieczenia. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, które Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela, dla ustalenia pojęcia szkody ubezpieczeniowej należy sięgać do odpowiednich regulacji zawartych w kodeksie cywilnym, albowiem nie ma różnicy w pojęciu szkody w rozumieniu przepisów prawa cywilnego i prawa ubezpieczeniowego. W obu przypadkach chodzi bowiem o utratę lub zmniejszenie aktywów bądź powstanie lub zwiększenie pasywów osoby poszkodowanej (por. uchwała z dnia 18 marca 1994r. w sprawie III CZP 25/94 i z dnia 15 listopada 2001r. w sprawie III CZP 68/01).

Pojęcie szkody rozumianej jako uszczerbek majątkowy może mieć dwojaką postać – szkody rzeczywistej oraz utraty korzyści. W doktrynie i orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że koszty i wydatki poniesione w związku ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę wchodzi w skład takiej szkody. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, iż pojęcie szkody ubezpieczeniowej, gdy podstawą odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń jest umowa odpowiedzialności cywilnej, jest tożsame z pojęciem szkody zawartym w art. 361 k.c. Przepis ten stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (§ 1). W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2). Zgodnie zaś z treścią art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody winno nastąpić - według wyboru poszkodowanego - bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Istotnym jest, że przepis art. 822 § 1 k.c. modyfikuje normę wynikającą z treści art. 363 § 1 k.c. jedynie w ten sposób, że roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego przekształca w roszczenie o zapłatę kosztów restytucji. W istocie jednak naprawienie szkody przez ubezpieczyciela polega na zaplaceniu kwoty pieniężnej koniecznej do przywrócenia samochodu do stanu poprzedniego. Pod względem ekonomicznym (wartości świadczenia) występuje w takiej sytuacji ekwiwalentność obu postaci świadczeń odszkodowawczych przewidzianych w art. 363 § 1 k.c. Można zatem przyjąć, że poszkodowanemu przysługuje roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego także wobec ubezpieczyciela, ale ze względu na charakter świadczenia ubezpieczeniowego roszczenie to przybiera postać żądania restytucji pieniężnej umożliwiającej definitywne przywrócenie stanu poprzedniego.

Na gruncie prawa cywilnego reprezentatywnie jest stanowisko w przedmiocie ustalania szkody zgodnie z zasadą, że szkodę stanowi różnica między stanem majątku poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia sprawczego, a stanem, który by istniał bez tego zdarzenia.

Istotnym jest również, że w myśl art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszy Gwarancyjnym, Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.), z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za powstałą szkodę jest uzależniony od zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego - posiadacza lub kierującego pojazdem. Zakład ubezpieczeń zamiast niego naprawia wyrządzone szkody. Odszkodowanie ubezpieczeniowe ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że doszło do zderzenia się 2 pojazdów znajdujących się w ruchu. Dlatego też do oceny odpowiedzialności uczestników tego zdarzenia nie stosuje się przepisów kodeksu cywilnego o odpowiedzialności na zasadzie ryzyka za szkody spowodowane przez ruch pojazdów samochodowych (art. 436 § 1 kpc). Na podstawie art. 436 § 2 kodeksu cywilnego stosuje się w tym przypadku ogólne zasady odpowiedzialności opartej na zasadzie winy, to jest w szczególności art. 415 kodeksu cywilnego.

W przedmiotowej sprawie kluczowym dowodem była opinia biegłego sądowego z zakresu analizy i rekonstrukcji wypadków drogowych R. S., który jednoznacznie stwierdził, że bezpośrednią przyczyną zderzenia pojazdów był brak właściwej sygnalizacji zamiaru skrętu w lewo przez kierującego pojazdem A. (...) i nieupewnienie się przez niego czy taki manewr można bezpiecznie wykonać. W konsekwencji skręt w lewo nastąpił nieoczekiwanie, a kierujący pojazdem A. (...) nie zdążył wykonać skutecznych działań obronnych i uniknąć zderzenia.

W ocenie Sądu powyższa opinia biegłego sądowego zasługuje na wiarę albowiem została ona sporządzona zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Ponadto opinia jest spójna i logiczna, jak również biegły sądowy w sposób szczegółowy i wnikliwy wyjaśnił swoje stanowisko opierając się i analizując ustalenia poczynione w toku postępowania przygotowawczego, jak również uszkodzenia pojazdów.

Istotnym jest również, że opinia ta nie była kwestionowana przez strony procesu, a nadto pozwany nie przedstawił żadnego przeciwdowodu, z którego w sposób nie budzący wątpliwości wynikałoby, że zachowanie kierującego samochodem osobowym marki A. (...) było zgodne z przepisami, a w szczególności aby zasygnalizował on odpowiednio wcześniej manewr skrętu w lewo.

Sąd nie dał bowiem wiary zeznaniom świadka – H. P. (1), z których wynika, że nie zamierzał on wykonywać żadnego skrętu czy też manewru wyprzedzania, albowiem pozostają one w sprzeczności z opinią biegłego sądowego R. S., jak również nie znajdują potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Ponadto wątpliwości co do wiarygodności zeznań tego świadka budzi okoliczność, że świadek zeznał, że nie pamięta przebiegu zdarzenia i dowiedział się o nim od ojca, z którym pojechał na miejsce wypadku, gdy wyszedł ze szpitala oraz z Policji, która do niego dzwoniła.

Zgodnie natomiast z treścią art. 6 kc, to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania, że doszło do włączenia kierunkowskazów do skrętu w lewo w samochodzie kierowanym przez H. P. (1) i jego zachowanie na drodze, jako uczestnika ruchu drogowego, było właściwe i nie stanowiło bezpośredniej przyczyny zdarzenia komunikacyjnego.

Z opinii biegłego sądowego R. S. wynika nadto, że zachowanie uczestników ruchu drogowego w chwili zdarzenia, a mianowicie powoda – M. W. podczas wykonywania manewru wyprzedzania i kierującego autem A. (...) – H. P. (1) podczas wykonywania manewru skrętu w lewo, było nieprawidłowe albowiem odbywała się w miejscu niedozwolonym – oś jezdni wyznaczona była linią ciągłą i w związku z tym obowiązywał nakaz jazdy na wprost. Jednocześnie jednak

biegły wskazał, że nieprawidłowe wyprzedzanie realizowane przez kierującego samochodem osobowym marki A. (...) nie było bezpośrednią przyczyną zderzenia. Okoliczność tą można ewentualnie rozważać jako przyczynę się do zaistnienia kolizji na zasadzie gdyby powód nie realizował swego manewru, bo w tym miejscu był niedozwolony, podkreślając również, że na tej samej zasadzie można rozpatrywać przyczynę się po stronie kierującego A. (...).

Dlatego też pozwany podniósł, że koniecznym jest uwzględnienie, przy ustaleniu wysokości odszkodowania, przyczynienia się powoda do powstania szkody.

Zgodnie z treścią przepisu art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W świetle orzecznictwa, poszkodowany przyczynia się do powstania szkody, jeżeli jego zachowanie się jest adekwatną współprzyczyną powstania szkody w ogóle. Zaś miarą przyczynienia się poszkodowanego jest kryterium stopnia zawinienia obu stron. Takie zachowanie poszkodowanego, któremu nie można przypisać nieprawidłowości (naganności), nie może być uznane za przyczynienie się.

Zatem, skoro w przedmiotowej sprawie odpowiedzialność oparta jest na podstawie art. 415 k.c. konieczne jest porównanie winy poszkodowanego z winą sprawcy lub osoby, za którą odpowiada (por. wyrok Sądu Najwyższy z dnia 14 lutego 2001 roku, I PKN 248/00, OSNP 2002 rok, nr 21, poz. 522, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1980 roku, II CR 166/80, niepubl., Adam Szpunar „Przyczynienie się do powstania szkody w wypadku komunikacyjnym” Rejent 2001, nr 6, s.13, Paweł Garnecki „W sprawie wykładni art.362 kodeksu cywilnego.”, Państwo i Prawo 2003 rok, nr 1, poz.62, Tadeusz Wiśniewski w pracy zbiorowej „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia zobowiązania” pod red. Gerarda Bieńka, Warszawa 2002 rok). Stopień winy obu stron jako kryterium oceny stopnia przyczynienia się poszkodowanego znajduje zastosowanie także wówczas, gdy podstawę odpowiedzialności stanowi zasada ryzyka (por. A. S. „Przyczynienie się do powstania szkody w wypadku komunikacyjnym” R. 2001, nr 6, s.13 i n).

W literaturze podkreśla się, iż umieszczenie przepisu art. 362 k.c. bezpośrednio po art. 361 k.c. wskazuje wyraźnie, że przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody, jako przejaw powstania szkody w warunkach wielości przyczyn, z których jedną jest zachowanie się poszkodowanego, winno być rozpatrywane w kategoriach normalnego związku przyczynowego (por. np. T. Wiśniewski, w: Komentarz 2009, I, s. 86; por. uwagi do art. 361 § 2; Kodeks cywilny. Komentarz do art. 1-44910. Tom I pod red. prof. dr hab. Krzysztofa Pietrzykowskiego wydawnictwo: C.H.Beck, 2011 rok). Oznacza to, że aby zachowanie się poszkodowanego mogło być podniesione do rangi zdarzenia uzasadniającego zmniejszenie należnego mu odszkodowania, musi stanowić samodzielny (zewnętrzny) względem przyczyny głównej czynnik przyczynowy, a nie tylko jej rezultat. Dopiero ustalenie faktu przyczynienia się poszkodowanego daje podstawę do badania zasadności odstępowania od zasady pełnego odszkodowania. Tak, więc konstrukcja przyczynienia się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody ma charakter czysto kauzalny, a skutki tego przyczynienia w sferze odszkodowawczej zależą od okoliczności sprawy.

Przewidziane w treści art. 362 k.c. zagadnienia prawne mogą być badane przy udziale biegłych w zakresie ustalenia okoliczności faktycznych wymagających wiadomości specjalnych w tym znaczeniu, że biegły ocenia, czy i które z elementów określonego zdarzenia wpływają na powstały skutek i w jaki sposób. Wnioski przedstawione w opinii nie mogą natomiast zmierzać do oceny materialnoprawnej kwestii wynikającej z art. 362 k.c. O stopniu ewentualnego przyczynienia się poszkodowanego decyduje bowiem samodzielnie Sąd. Innymi słowy, opinia biegłego stanowi dla Sądu podstawę ustaleń i oceny okoliczności sprawy, lecz nie wiąże go przy dokonywaniu prawnej kwalifikacji faktów.

Wobec powyższego, zgodnie z ogólną zasadą ciężaru dowodu wynikającą z treści art. 6 kc, na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania zarówno zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia, natomiast na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia przyczynienia się powódki do powstania szkody lub zwiększenia jej rozmiarów spoczywał na pozwanej.

W ocenie Sądu pozwany nie podolał temu obowiązkowi, albowiem nie wykazał on w toku niniejszego procesu, normalnego związku przyczynowego (por. np. T. Wiśniewski, w: Komentarz 2009, I, s. 86; por. uwagi do art. 361 § 2; Kodeks cywilny. Komentarz do art. 1-44910. Tom I pod red. prof. dr hab. Krzysztofa Pietrzykowskiego wydawnictwo: C.H.Beck, 2011 rok).

W ocenie Sądu zachowanie powoda – M. W. – polegające na tym, że rozpoczął on manewr wyprzedzania w miejscu niedozwolonym, absolutnie nie może być podniesione do rangi zdarzenia uzasadniającego zmniejszenie należnego mu odszkodowania, albowiem co jednoznacznie wynika z opinii biegłego sądowego R. S. - nie stanowiło ono samodzielnego (zewnętrznego) - względem przyczyny głównej - czynnika przyczynowego. Oznacza to, że gdyby nie zachowanie kierującego samochodem osobowym marki A. (...), to do przedmiotowego zdarzenia nie doszłoby.

Zatem, skoro pozwany nie wykazał aby powód – M. W. – faktycznie przyczynił się do powstania szkody, to stanowisko pozwanego w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonego roszczenia, wskazując jednocześnie, że powodowie z dobrowolnego ubezpieczenia AC otrzymali od Towarzystwa (...) S.A. kwotę 3.544,35 złotych. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez powodów, w toku niniejszego procesu, dlatego też Sąd uznał ją za przyznaną w trybie art. 230 kpc.

Dlatego też, skoro w ocenie Sądu, powodowie wykazali zarówno zasadność, jak i wysokość dochodzonego roszczenia, jak również nie kwestionowali faktu, że z dobrowolnego ubezpieczenia AC otrzymali kwotę 3.544,35 złotych, to Sąd uwzględnił roszczenie strony powodowej jedynie w części, a mianowicie w zakresie kwoty po 9.877,83 złotych dla każdego z powodów (23.300,00 złotych – 3.544,35 złotych=19.755,65 złotych:2=9.877,83 złotych), oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Termin wymagalności świadczeń przysługujących poszkodowanemu od zakładu ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów określa art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j Dz.U. z 2013 r., poz. 392 ze zm.), zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego (art. 14 ust. 2 ustawy). Niespełnienie świadczenia w terminie powoduje po stronie dłużnika konsekwencje przewidziane w art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie (§ 2 art. 481 k.c.). Godzi się ponadto przypomnieć, że zobowiązanie z tytułu odszkodowania ma charakter bezterminowy, przekształcenie go w zobowiązanie terminowe następuje zaś w drodze wezwania wierzyciela skierowanego do dłużnika do spełnienia świadczenia.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwym jest, że powodowie zgłosili pozwanemu zawiadomienie o szkodzie w dniu 17 marca 2022 roku i otrzymali decyzję odmowną w dniu 4 lipca 2022 roku. Ponadto pozwany nie zajął stanowiska w zakresie daty żądania roszczenia ubocznego w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie. Dlatego też, w ocenie Sądu, pozwany uznał roszczenie powodów w tym zakresie za zasadne.

Wobec powyższego Sąd uwzględnił roszczenie powodów w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie w całości.

Zatem, skoro w toku procesu powodowie zmodyfikowali swoje roszczenie, to Sąd orzekł jak w punkcie 1, 2 i 3 sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 100 kpc, który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W przedmiotowej sprawie pozwani wygrali proces w 15%, natomiast powodowie w 85%. Dlatego też Sąd uznał, że powodowie ulegli tylko co do nieznacznej części swojego żądania i w konsekwencji włożył na pozwanego obowiązek zwrotu wszystkich kosztów.

W przedmiotowej sprawie koszty procesu po stronie powodowej obejmują opłatę od pozwu w wysokości 1.165,00 złotych, opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości po 17,00 złotych (34,00 złotych) oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata w wysokości 3.600,00 złotych.

Ponadto zgodnie z treścią art. 98 § 1¹ kpc, od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Dlatego też Sąd orzekł jak w punkcie 5 sentencji wyroku.

W toku procesu pozwany uiścił zaliczkę na poczet wynagrodzenia dla biegłego sądowego w wysokości 1.000,00 złotych, która w całości została wykorzystana, albowiem prawomocnym postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2024 roku Referendarz sądowy przyznał biegłemu sądowemu R. S. kwotę 1.880,13 złotych tytułem wynagrodzenia za sporządzenie pisemnej ekspertyzy kryminalistycznej z dnia 26 marca 2024 roku.

Pozostała kwota w wysokości 880,13 złotych została pokryta tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy w Człuchowie.

Zatem, skoro Sąd zastosował zasadę uregulowaną w treści art. 100 kpc i na stronę pozwaną włożył obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu, które obejmują również koszty sądowe, to na mocy art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 kpc, Sąd nakazał pobrać te koszty od strony powodowej, jako przegrywającej proces, o czym orzekł jak w punkcie 4 sentencji wyroku.